Kirjallinen kysymys KK 67/2025 vp

Juha Viitala sd

Kirjallinen kysymys ruokaviennin edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen elintarvikevienti on merkittävä taloudellinen mahdollisuus, mutta sen täysi potentiaali on vielä hyödyntämättä. Hallituksen tavoitteeseen ruokaviennin kaksinkertaistamisesta vuoteen 2031 mennessä on vielä matkaa. Kasvattamalla elintarvikkeiden vientiä voidaan parantaa maatalouden ja elintarviketeollisuuden kannattavuutta, luoda uusia työpaikkoja sekä vahvistaa Suomen asemaa kansainvälisillä markkinoilla. Ruoka-alalla työskentelee 12 % työllisistä. Ruokaviennin edistäminen tukee myös kansallista huoltovarmuutta monin tavoin.

Suomen tämänhetkinen elintarvikevienti on alle kolmasosa elintarvikkeiden tuonnin arvosta. Vuonna 2023 elintarvikkeita ja maataloustuotteita tuotiin Suomeen noin 6,8 miljardin euron arvosta, kun vastaavasti viennin arvo oli vain noin 2,2 miljardia euroa.

Peruselintarvikkeita, kuten maito-, liha- ja viljatuotteita, tuotetaan Suomessa lähes kulutusta vastaavasti. Samaan aikaan maatalous ja koko elintarvikeketju on Suomessa kuitenkin riippuvainen useista kriittisistä tuontipanoksista, kuten esimerkiksi lannoitteet/lannoitteiden typpilähteet, polttoaineet, kasvinsuojeluaineet ja täydennysvalkuaisrehut sekä työkoneet ja niiden varaosat. Huoltovarmuuden näkökulmasta näitä riippuvuuksia olisi elintärkeää vähentää esimerkiksi panostamalla kotimaiseen lannoitetuotantoon ja uusiutuvaan energiaan sekä biopolttoaineisiin, kuten biokaasuun.

Huoltovarmuuden näkökulmasta vahva kotimainen elintarviketuotanto sekä alkutuotannon kannattavuuden nostaminen on elintärkeää. Tuotannon monipuolistaminen ja vientimarkkinoiden laajentaminen vahvistavat koko ruokajärjestelmämme kestävyyttä. Mikäli kriisitilanteessa vientiä jouduttaisiin rajoittamaan, vahva tuotantopohja takaisi silti kotimaan tarpeiden täyttämisen. Vientimarkkinoiden kehittäminen luo vakautta ja investointimahdollisuuksia alkutuotannolle, jalostukselle ja koko elintarvikeketjulle.

Suomi tunnetaan puhtaista ja turvallisista elintarvikkeista. Tämä on merkittävä kilpailuetu erityisesti markkinoilla, joilla kuluttajat arvostavat korkean laatutason ja vastuullisuuden takaavia tuotteita. Elintarvikevientiä voidaan edistää muun muassa viennin esteitä purkamalla, markkinoille pääsyä helpottamalla, T&K-rahoituksella innovaatioita tukemalla, huoltovarmuuden ja viennin tasapainoa varmistamalla sekä vientiin tähtäävän yritystoiminnan tukemisella.

Ruoka-alan kasvuohjelmalle hallituksen rahoitus on tärkeä, mutta sen vaikuttavaan kohdentamiseen tulee kiinnittää niukkenevien budjettien todellisuudessa tarkasti huomiota. Rahoituksella on saatava aikaan vaikuttavaa toimintaa, joka kasvattaa elintarvikevientiä kestävästi ja pitkäjänteisesti.

Valmis
5.0

sesti. Elintarvikeviennin arvon kasvattamiseen liittyvien toimien toimeenpanon kiirehtiminen on tässä asiassa ensisijaista.

Tarvitaan aktiivista kauppapolitiikkaa ja viranomaisten tukea uusien vientimarkkinoiden avaamiseksi, esimerkiksi neuvottelemalla elintarvikkeiden vientiluvista eri kohdemaihin. Investoinnit elintarviketeknologian ja uusien vientituotteiden kehittämiseen voivat vahvistaa kilpailukykyä. Vientistrategian tulisi huomioida kriisiaikojen tarpeet, jotta varmistetaan kansallinen elintarvikehuolto myös poikkeustilanteissa. Lisäksi yrityksille voisi tarjota neuvontaa, rahoitusmahdollisuuksia ja markkinointitukea kansainvälisille markkinoille pääsemiseksi.

Huoltovarmuus ja ruokavienti eivät ole toisiaan poissulkevia tavoitteita, vaan ne tukevat toisiaan. Vahva elintarvikevienti mahdollistaa kotimaisen tuotannon kehittämisen, alan kasvun ja kriisiaikojen varautumisen. Siksi on tärkeää, että elintarvikevientiä edistetään aktiivisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Millaisilla toimilla hallitus aikoo edistää maamme elintarvikevientiä ja vahvistaa elintarvikeomavaraisuutta, ja*
>
> *miten hallitus aikoo vähentää alkutuotannon sekä elintarvikesektorin riippuvuutta ulkomaisista tuontipanoksista?*

Helsingissä 12.3.2025

Juha Viitala sd